

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **L. K.,** zastoupen Mgr. Barborou Kubinovou, advokátkou se sídlem Milešovská 6, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,** se sídlem Karmelitská 529/7, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 4. 2018, č. j. 9 A 36/2015 - 79,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobou ze dne 12. 2. 2015 podanou k Městskému soudu v Praze (dále též „městský soud“) dne 13. 2. 2015 se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného „*č. j. MSMT-31855/2014*“, kterým měla být podle žalobce odložena jeho žádost o poskytnutí informací od žalovaného podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o svobodném přístupu k informacím“).

[2] Městský soud žalobu shora označeným usnesením podle § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), odmítl. Podle městského soudu žaloba směřovala proti neexistujícímu rozhodnutí. Žaloba směřovala proti odložení žádosti o poskytnutí informace vedené pod č. j. MSMT-31855/2014, jak však městský soud ověřil, takové rozhodnutí žalovaným vydáno nebylo. Za takové rozhodnutí nelze považovat ani přípis žalovaného ze dne 15. 1. 2015, č. j. MSMT-1414/2015-2. Je pravdou, že žalovaný v uvedeném přípisu chybně uvedl, že žádost byla odložena, rozhodnutí o odložení žádosti však nebylo s ohledem na neuplynutí lhůty uvedené v § 17 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím (podle něhož lze vydat

rozhodnutí o odložení žádosti až po uplynutí 60 dnů ode dne oznámení výše požadované úhrady, přičemž po dobu vyřizování stížnosti proti výši požadované úhrady lhůta podle věty druhé neběží) možné vydat. Ostatně ani ze správního spisu nevyplývá, že by takové rozhodnutí bylo vydáno. Z uvedených důvodů proto soud žalobu odmítl.

II.

[3] Usnesení městského soudu napadl žalobce (stěžovatel) včasnou kasační stížností ze dne 7. 5. 2018, kterou doplnil podáními ze dne 12. 6 a 13. 6. 2018. Stěžovatel je názoru, že žalovaný vydal rozhodnutí o odložení věci, které bylo možno napadnout správní žalobou. Vydání takového rozhodnutí o odložení žádosti potvrzuje i přípis žalovaného ze dne 15. 1. 2015, č. j. MSMT-1414/2015-2. Postup městského soudu nabourává právní jistotu a důvěru v akty orgánů veřejné moci a je v rozporu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2013, č. j. 1 Ans 10/2013 - 38. Městský soud nadto stěžovateli ani neumožnil, aby se vyjádřil k obsahu správního spisu. Dovozuje i manipulaci se správním spisem. Z výše uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III.

[4] Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém shrnul dosavadní průběh řízení a ztotožnil se s posouzením věci městským soudem. Navrhl kasační stížnost zamítnout.

IV.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost směřuje proti usnesení městského soudu o odmítnutí žaloby. Podle konstantní judikatury lze kasační stížnost proti takovému usnesení podat pouze z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2004, č. j. 7 Azs 13/2004 - 54, a ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005 - 65, všechny rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz). Tento důvod je totiž ve vztahu k důvodům podle písm. a) až d) téhož ustanovení důvodem speciálním. Je-li dán důvod podle písm. e), vylučuje to důvody podle písm. a), c) a d), neboť nezákonným je rozhodnutí o odmítnutí návrhu (žaloby) nebo o zastavení řízení v každém případě i tehdy, byla-li v něm soudem nesprávně posouzena právní otázka ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s, bylo-li řízení u krajského soudu zmatečné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. nebo je-li rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 8. 2012, č. j. 4 As 57/2012 - 13).

[7] Městský soud usnesení o odmítnutí žaloby postavil na tom, že žaloba směřovala proti neexistujícímu rozhodnutí; rozhodnutí o odložení žádosti (ve věci vedené u žalovaného pod č. j. MSMT-31855/2014) vydáno nebylo, a proto jej nemohl stěžovatel napadnout žalobou. Stěžovatel je názoru, že rozhodnutí o odložení žádosti vydáno bylo

(potvrzuje to žalovaný i v přípisu ze dne 15. 1. 2015), a bylo proto možno jej napadnout správní žalobou.

[8] Nejvyšší správní soud stěžovateli nepřisvědčil.

[9] Podle § 17 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím jsou povinné subjekty v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Povinný subjekt může vyžádat i úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací.

[10] Podle § 17 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím v případě, že bude povinný subjekt za poskytnutí informace požadovat úhradu, písemně oznámí tuto skutečnost spolu s výší úhrady žadateli před poskytnutím informace. Z oznámení musí být zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena. Součástí oznámení musí být poučení o možnosti podat proti požadavku úhrady nákladů za poskytnutí informace stížnost podle § 16a odst. 1 písm. d), ze kterého je patrné, v jaké lhůtě lze stížnost podat, od kterého dne se tato lhůta počítá, který nadřízený orgán o ní rozhoduje a u kterého povinného subjektu se podává.

[11] Podle § 17 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím je poskytnutí informace podle odstavce 3 podmíněno zaplacením požadované úhrady. Pokud žadatel do 60 dnů ode dne oznámení výše požadované úhrady úhradu nezaplatí, povinný subjekt žádost odloží. Po dobu vyřizování stížnosti proti výši požadované úhrady lhůta podle věty druhé neběží.

[12] Z citovaných ustanovení zákona o svobodném přístupu k informacím vyplývá, že pokud žadatel do 60 dnů ode dne oznámení výše požadované úhrady úhradu nezaplatí, povinný subjekt žádost odloží, přičemž po dobu vyřizování stížnosti proti výši požadované úhrady lhůta podle věty druhé neběží. Odložení žádosti o poskytnutí informace je přitom rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s, jehož zákonnost lze přezkoumávat ve správním soudnictví (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 9. 2010, č. j. 2 As 34/2008 - 90, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2013, č. j. 6 Ans 16/2012 - 62).

[13] Z předloženého správního spisu vyplývá, že žalovaný obdržel od stěžovatele dne 28. 8. 2014 dvě žádosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím. V nich stěžovatel požadoval informace stran opravných prostředků podaných proti rozhodnutím žalovaného ve věci žádostí o uznání vzdělání a kvalifikace v oblasti práva na Zakarpatské státní univerzitě a na Moskevském institutu podnikatelství a práva. Řízení o těchto žádostech (vedených u žalovaného pod č. j. MSMT-31855/2014 a MSMT-31891/2014) byla následně žalovaným spojena pod jedno řízení (č. j. MSMT-31855/2014).

[14] Žalovaný výzvou ze dne 25. 8. 2014 vyzval stěžovatele k tomu, aby upřesnil, za jaké období požaduje předmětné informace. Stěžovatel mu v odpovědi sdělil, že nebude provádět bližší konkretizaci žádosti.

[15] Písemností ze dne 17. 10. 2014, č. j. MSMT-31855/2014-4, žalovaný stěžovateli sdělil, že požaduje úhradu nákladů spojených s mimořádně rozsáhlým vyhledáváním informací (ve výši 8 400 Kč), a to ve lhůtě 60 dnů ode dne doručení této výzvy; pokud nebude uvedená částka uhrazena, bude žádost o poskytnutí informací odložena.

[16] Uvedenou písemnost napadl stěžovatel stížnostmi, které byly žalovanému doručeny dne 25. 11. 2014.

[17] O těchto stížnostech rozhodl ministr školství, mládeže a tělovýchovy rozhodnutím ze dne 18. 12. 2014, č. j. MSMT-31855/2014-9. Ministr podle § 16a odst. 6 písm. a) a odst. 7 zákona o svobodném přístupu k informacím potvrdil postup žalovaného při vyřizování žádosti o informace a při stanovení úhrady nákladů za vyhledávání a zpracování požadovaných informací. Uvedené rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno dne 5. 1. 2015.

[18] Dne 12. 1. 2015 podal stěžovatel u žalovaného další žádost o poskytnutí informací (dále též „žádost o informace ze dne 12. 1. 2015“). Domáhal se poskytnutí informací, „*které byly vyhledány a zpracovány*“ žalovaným na základě dřívějších žádostí o poskytnutí informací (evidovaných pod č. j. MSMT-31855/2014 a č. j. MSMT-31891/2014).

[19] Na tuto žádost zareagoval žalovaný přípisem ze dne 15. 1. 2015, č. j. MSMT-1414/2015-2 (dále též „přípis ze dne 15. 1. 2015“), ve kterém zrekapituloval dosavadní průběh řízení a dále mu sdělil, že požadované informace mu nemohly být poskytnuty z důvodu, že neuhradil náklady spojené s mimořádně rozsáhlým vyhledáváním informací (ve výši 8 400 Kč). Na okraj poznamenal, že žádost o informace byla odložena a věc byla založena ad acta, přičemž jej opakovaně informoval o tom, že pokud uhradí požadovanou částku, budou mu informace poskytnuty. Uvedený přípis byl stěžovateli doručen 29. 1. 2015.

[20] V návaznosti na uvedený přípis pak stěžovatel doručil dne 13. 2. 2015 žalobu, kterou se domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného o odložení žádosti o poskytnutí informací „*č. j. MSMT-31855/2014*“.

[21] Ze shora rekapitulovaného správního spisu tedy vyplývá, že stěžovatel byl vyzván k úhradě nákladů spojených s vyhledáním požadovaných informací výzvou ze dne 17. 10. 2014, která mu byla doručena dne 23. 10. 2014. Od 24. 10. 2014 mu tedy běžela šedesátidenní lhůta k zaplacení úhrady (stanovená v § 17 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím). Tato lhůta neběžela ode dne doručení stížnosti stěžovatele povinnému subjektu (tj. od 25. 11. 2017) do dne, kdy bylo oznámeno rozhodnutí nadřízeného orgánu stěžovateli (5. 1. 2018).

[22] Již z toho vyplývá, že přípis ze dne 15. 1. 2015 nemohl být rozhodnutím o odložení žádosti, resp. že takové rozhodnutí nemohlo být vydáno ani před vydáním uvedeného přípisu. Přípis byl totiž vydán v době, kdy neuplynula zákonná lhůta 60 dnů pro vydání rozhodnutí o odložení žádosti z důvodu neuhrazení nákladů spojených s vyhledáváním požadovaných informací (§ 17 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím). Teprve po jejím uplynutí může správní orgán vydat rozhodnutí o odložení žádosti. Jinými slovy, vydání rozhodnutí o odložení žádosti v danou dobu bránila jednoznačná dikce

zákona – § 17 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím. I z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že správní orgán není oprávněn odložit žádost o informace, pokud neuplynula lhůta uvedená v § 17 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím. Viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2013, č. j. 1 Ans 10/2013 - 38, podle něhož: „*Je-li žadatel o informaci vyzván k úhradě nákladů, musí tak učinit do 60 dnů, jinak povinný subjekt žádost odloží. Podle § 17 odst. 5 věty třetí zákona o svobodném přístupu k informacím ale lhůta pro poskytnutí informace neběží, je-li podána stížnost proti výši požadované úhrady. V souladu s prostým jazykovým výkladem zákona by tedy povinný subjekt neměl během této lhůty žádost o informace pro nezaplacení úhrady odložit.*“

[23] Ani ze správního spisu předloženého žalovaným nevyplývá, že by rozhodnutí o odložení věci bylo před vydáním přípisu ze dne 15. 1. 2015 vydáno.

[24] Pokud tedy žalovaný v uvedeném přípisu ze dne 15. 1. 2015 uvedl, že došlo k odložení žádosti, lze souhlasit s městským soudem, že toto sdělení bylo chybné. K datu 15. 1. 2015 nemohlo být rozhodnutí o odložení dané žádosti o informace vydáno. Uvedené pochybení žalovaného, jakož ani stěžovatelem akcentované zásady správního procesu (zásada právní jistoty, důvěry v akty orgánů veřejné moci atp.), však nic nemohou změnit na nemožnosti zabývat se žalobou věcně. Pokud totiž žaloba směřuje proti neexistujícímu rozhodnutí, nemůže správní soud takové rozhodnutí přezkoumat, resp. vyhovět návrhu na jeho zrušení, ale musí žalobu odmítnout. V opačném případě by přezkoumával něco, co objektivně neexistuje. Stěžovatel se přitom žalobou domáhal zrušení vydaného rozhodnutí o odložení žádosti (a nikoliv odstranění nečinnosti žalovaného). Jestliže však takové rozhodnutí vydáno nebylo, nemohl městský soud postupovat jinak, než žalobu odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[25] Pokud pak stěžovatel poukazoval na nutno nařízení soudního jednání u městského soudu, konstatuje Nejvyšší správní soud, že pokud jsou splněny podmínky pro odmítnutí žaloby, není povinností soudu nařizovat soudní jednání (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Afs 8/2018 - 37, ze dne 15. 6. 2018, č. j. 5 Afs 7/2018 - 39 atp.). Ani v tomto ohledu tedy městský soud nepochybil. Obsahem správního spisu se přitom nedokazuje (srov. např. rozsudky ze dne 27. 9. 2006, č. j 7 Afs 39/2005 - 53, ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008 - 117, ze dne 14. 5. 2015, č. j. 7 As 83/2015 - 56 atp.). Nejvyšší správní soud dodává, že ze správního spisu nelze dovodit, že by s ním bylo manipulováno, jak rovněž tvrdil (bez jakékoliv relevantní opory) stěžovatel v kasační stížnosti.

[26] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[27] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. srpna 2018

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu